

REDAKČNÁ RADA

JUDr. Dušan Mikita

šéfredaktor

JUDr. Miroslav Pavlovič

JUDr. Ján Šimov

JUDr. Andrej Kašper

JUDr. Jozef Opatovský

EXTERNÍ SPOLUPRACOVNÍCI

JUDr. Milan Ľalík

Prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc.

Prof. JUDr. Peter Škultéty, DrSc.

JUDr. Jozef Štefanko

Prof. JUDr. Milan Štefanovia, DrSc.

Doc. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

Za NK SR za vydanie čísla zodpovedajú:

JUDr. Dušan Mikita JUDr.

Jana Mikušová JUDr.

Miroslav Pavlovič

OBSAH

NA ÚVOD

JUDr. Jozef Opatovský 3

Etický kódex notára 5

INFORMÁCIE KOMORY

Mimoriadna konferencia a školenie notárov 9

Návšteva u francúzskych kolegov 10

Deň Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave 15

Príprava Centrálného registra záložných práv k hnutelným veciam 16

ČLÁNKY

Notár ako správca majetku podľa § 5 Notárskeho poriadku
JUDr. Jozef Farkašovský 19

ZO SVETA

Zasadnutie komisií UINL v Bordeaux 22

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA 25

NA ÚVOD

Hlavným zmyslom aktivít, ktoré spontánne vznikli v slovenskej notárskej pospolitosti koncom roku 1989, bol jediný cieľ - pripraviť prechod štátnych notárov na výkon notárskeho povolania na princípe slobodného povolania. K tomuto cieľu smerovali aj legislatívne kroky, ktorých zmyslom bolo zrušenie štátneho notárstva a prijatie Notárskeho poriadku - zákona o notároch a notárskej činnosti. Tento stav sa dosiahol 1. januára 1993.

Na realizáciu výkonu slobodného notárskeho povolania bolo potrebné koncipovať ďalšie interné predpisy - Kancelársky poriadok pre notárov, volebný, skúšobný, organizačný a disciplinárny poriadok a v konečnom dôsledku i všeobecne záväzný predpis - vyhlášku ministra spravodlivosti o odmenách a náhradách notárov. Dva z týchto významných predpisov boli v kompetencii Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ostatné v kompetencii Notárskej komory SR. Prijatím týchto predpisov bol po materiálnej i formálnej stránke završený legislatívny proces slobodného notárskeho stavu. Nič už nestálo v ceste rozletu výkonu obnoveného notárstva na princípoch slobodného povolania vychádzajúceho z rímskej právnej kultúry.

Pozoruhodnosťou tohto procesu je dnes už známa skutočnosť, že nikto z notárov v tom čase neuvažoval o zvýraznení a umocnení slobodného notárskeho stavu ďalším osobitným predpisom, ktorý by determinoval notárske povolanie z hľadiska etiky, morálky a dôveryhodnosti tak navonok, ako aj do vlastných notárskych radov.

Po získaní prvých medzinárodných skúseností z ostatných národných notárskych komôr sme sa mali možnosť dozvedieť, že v jednotlivých národných notárstvách existujú osobitné predpisy - deontologické kódexy, k plneniu a dodržiavaniu ktorých sa notári dobrovoľne zaviazali. Na našu otázku: „Čo ich viedlo k tomu, aby takýto predpis prijali?“, sme dostali jednoznačnú odpoveď - posilnenie dôvery zo strany štátu a občanov, ako aj upevnenie disciplíny, etiky a morálky vo vlastných radoch. Kódex, s ktorým by sa notári nestotožnili, by bol iba bezduchou, nič nehovoriacou formálnou normou.

Práve tieto okolnosti vo vedení Notárskej komory Slovenskej republiky, ako aj sám praktický život notárskeho stavu začali evokovať myšlienku etického kódexu do jej reálnej podoby. Základné črty táto myšlienka dostala pri spracovaní jednej z vedeckých tém XXII. kongresu Medzinárodnej únie latinského notárstva, ktorý sa konal v roku 1998 v Buenos Aires, v Argentíne. Bola to téma - Deontológia notára, ktorú spracovala aj Notárska komora Slovenskej republiky ako riadny člen tejto významnej medzinárodnej notárskej svetovej organizácie.

Po ukončení Kongresu UINL sa spracovaná téma stala materiálным podkladom na začatie diskusie a prác na koncepcii etického kódexu.

Tvorba koncepcie vychádzala z mravných princípov a noriem všeobecne platných v každej spoločnosti. Zásady spoločenskej morálky, ako solidarita, subsidiarita, spravodlivosť, rovnosť, ako aj zodpovednosť platia všeobecne pri výkone verejných funkcií, ku ktorým, samozrejme, patrí aj výkon notárskeho povolania. Etika notárov sa prakticky prejavuje v komunikácii, v notárskej činnosti voči spoločnosti a jej členom.

V demokratických spoločnostiach s trhovým hospodárstvom k hlavným etickým princípom patrí snaha docieľiť vyváženosť dobra jednotlivca, stavov vo vzťahu a v prospech spoločnosti na princípe všeobecného blaha. Fyzická osoba, právnická osoba, ako aj celá spoločnosť sú cieľom

a využívaním notárskej činnosti z hľadiska notárskeho stáva. Každý má právo, aby v prípade potreby dostal možnosť čerpať z fyzických, intelektuálnych, citových, mravných a duchovných dohier notárskeho spoločenstva. K celospoločenskému dobru by k tejto mozaike malo prispieť aj „notárske dobro“ vychádzajúce z jeho stavu.

Na týchto princípoch bol koncipovaný pracovný návrh Etického kódexu notára. Pracovný materiál bol predložený na širokú notársku diskusiu. V rámci tejto diskusie zareagovalo písomne na tento významný dokument viacero notárov. Reakcie boli rôzne. Od zamietnutia prijatia Etického kódexu notára až po dôsledné právne analýzy jednotlivých ustanovení. Zaujímavý bol aj názor, podľa ktorého by etický kódex mal byť nahradený „Desatorom notára“, ktoré bolo prijaté na návrh Ekvádorskej notárskej delegácie na VIII. kongrese UINL, konanom v Mexiku v októbri 1965.

Všetky tieto pripomienky boli zapracované do piatej vypracovanej verzie, za aktívnej odbornej spolupráce doc. JUDr. Alexandry Krskovej, CSc., z právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Touto cestou si dovoľujem v mene celého notárskeho stavu vysloviť doc. JUDr. Alexandre Krskovej, CSc., poďakovanie za odbornú spoluprácu a citlivé „doladenie“ jednotlivých ustanovení kódexu.

Návrh Etického kódexu notára na jeho schválenie a prijatie bol zaradený do programu Konferencie Notárskej komory Slovenskej republiky, ako najvyššieho orgánu notárov, ktorá sa uskutočnila 5. októbra 2000 v kúpeľoch Brusno.

Zo strany notárov, ktorí sa na Konferencii zúčastnili, bolo jednoznačne badať, že moju o tento bod programu veľký záujem. Bol to logický dôsledok, pretože prijatie takejto normy má veľký význam pre celý notársky stav. Živá diskusia, vecné pripomienky, pozmeňovacie návrhy a doslovné čítanie a schvaľovanie jednotlivých viet kódexu, demonštrovali jedinečnosť tejto internej normy. Spontánnosť súhlasu s prijatím Etického kódexu notára sa prejavila v jednoznačnom hlasovaní pri jeho schvaľovaní a prijatí.

Touto formou si dovoľujem vyjadriť radosť nad tým, že hlasovanie o tomto dokumente jednoznačne preukázalo, že notárom Slovenskej republiky leží na srdci dobré meno notárskeho stavu. Všetkým chcem osobne poďakovať za tento zodpovedný prístup k notárskej etike a morálke. Je to veľmi dobrý signál voči celej spoločnosti, ktorá si stále hľadá svoje miesto v nových spoločenských a politicko-hospodárskych podmienkach.

Týmto významným dokumentom notársky stav prezentuje nielen vo vlastných radoch, ale aj navonok, že je to stav ustálený, opodstatnený, odborne fungujúci, tak na ústavných a právnych princípoch, ako aj na etických a morálnych. Svoje poslanie chce navyše realizovať za osobitne vymedzených morálnych a etických podmienok, ktoré si sám určil. Osobne som presvedčený, že budúcnosť preukáže význam a opodstatnenosť tohto kódexu.

Z týchto dôvodov Etický kódex notára zo dňa 5. októbra 2000, zverejnený v tomto časopise, je v úplnom znení platný a účinný nielen pre odbornú právnickú pospolitosť, ale aj pre celú spoločnosť.

JUDr. Jozef Opatovský
čestný prezident

ETICKÝ KÓDEX NOTÁRA

I. ČASŤ

ÚVODNÉ USTANOVENIA

(1) Notár je štátom určená osoba splnomocnená vykonávať notársku činnosť a ďalšiu činnosť podľa Notárskeho poriadku. Je ho poslaním je koncipovať notárske listiny a vykonávať notárske úkony, ktorým chcú dať strany (klienti, účastníci) autenticitu verejnej listiny. Je nestranným arbitrom dohôd, ktoré sa pred ním uzavierajú, právnym poradcom strán, garantom slušnosti a istoty zmluvných vzťahov.

(2) Dôvera, ktorú úradu notára preukazu je štát i verejnosť, musí byť vyvážená nielen vysokou odbornou spôsobilosťou, dôsledným uplatňovaním práva, ale aj morálnou integritou a rešpektovaním najvyšších etických štandardov pri výkone odbornej praxe.

(3) Notársky stav, verný zásadám európskej právnej kultúry a klasického notárskeho povolania, pristúpil k prijatiu tohto etického kódexu. Kódex vyjadruje presvedčenie členov notárskeho povolania, že síce konajú vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, ale na poli cti a morálky solidárne a teda pochybenie jedného z nich môže vrhnúť zlé svetlo na dobré meno celého stavu.

(4) Normy obsiahnuté v kódexe sú kryštalizáciou najlepších tradícií notárstva. Prameňa v spoločenských hodnotách, ktorým toto povolanie slúži a ktoré dávajú identitu jeho členom.

II. ČASŤ

POVINNOSTI NOTÁRA VOČI ŠTÁTU A VEREJNOSTI

ČI. 1 Lojalnosť voči štátu

(1) Štát deleguje notárovi časť svojej verejnej moci: poskytuje mu právomoc dávať listinám autenticitu. Notára to zaväzuje k tomu, aby bol voči štátu lojalný, obetavo vykonával svoj úrad, ochotne poskytoval služby a rady každému, kto ho o to požiada.

(2) Napriek tomu, že notár vykonáva svoju činnosť z vôle štátu, zachováva si nezávis-

losť. Nikdy neposkytuje služby, ktoré sú v rozpore s Ústavou, zákonmi, so všeobecne záväznými právnymi predpismi a dobrými mravmi.

(3) V styku so štátnymi orgánmi zachováva notár dôstojnosť. Usiluje sa o dobrú komunikáciu najmä s predstaviteľmi justície, predovšetkým s ministrom spravodlivosti ako orgánom vykonávajúcim dohľad nad činnosťou notárov.

(4) Notár zodpovedá za riadnu a plynulú prácu svojej kancelárie, za jej funkčnosť voči požiadavkám spoločnosti. Využíva každú dostupnú možnosť na sprístupnenie a skvalitnenie služieb. Usiluje sa, aby bola verejnosť o práci notárov čo najlepšie informovaná.

(5) Notár dbá na to, aby listiny, ktoré spísal alebo osvedčil, zodpovedali zákonným požiadavkám a právno-technickým nárokom.

III. ČASŤ

POVINNOSTI VOČI KLIENTOVI

ČI. 1

Klientela

Každá fyzická a právnická osoba má právo slobodne si vybrať notára (s výnimkou činnosti notára - súdneho komisára v dedičskom konaní). Klientelu notára tvoria osoby, ktoré dobrovoľne od neho žiadajú rady, stanoviská, služby, alebo mu zveria koncipovanie listín alebo osvedčovanie právne významných skutočností.

ČI. 2 Ochota notára a dostupnosť služieb

(1) Notár by mal voči tomu, kto sa na neho obráti, preukázať rozumnú mieru ochoty. Dôvodom odmietnutia služby môže byť to, že ide o právny úkon, ktorý je v rozpore s Ústavou, zákonom, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, alebo to, že klient odmieta zložiť primeraný preddavok na odmenu notára a na hotové výdavky.

(2) Notár má urobiť všetko, aby sa medzi ním a jeho klientom vytvoril vzťah dôvery. V záujme takéhoto vzťahu by mal notár dbať na to, aby poskytovanie služieb klientom ne-

bolo príliš chladné a neosobné, aby rešpektoval klientovu hierarchiu hodnôt a jeho osobné presvedčenie. Pritom sa však notár má zdržať zasahovania do osobných vecí svojho klienta a nedotýkať sa tém, ktoré nepatria do jeho kompetencie.

(3) Pokiaľ je to možné, mal by notár klienta informovať o rozsahu a modalitách svojich služieb a postupovať na základe klientovho súhlasu. Mal by klientovi vysvetliť aj povahu aktov, ktoré pre neho robí a zoznámiť ho s ich prípadnými finančnými implikáciami.

(4) Notár má rešpektovať právo klienta na poznanie spisu, umožniť mu vyhotoviť kópie dokumentov, okrem tých, ktorých poskytovanie zakazuje zákon.

ČI. 3

Kompetentnosť notára

(1) Notár je povinný dať do služieb klientely všetky svoje odborné znalosti a skúsenosti.

(2) Notár má poskytovať právne služby, ktoré súvisia s jeho činnosťou. Pokiaľ sa pri svojej činnosti dozvie, že klient má v súvislosti s vykonávaným úkonom uskutočniť ďalšie právne úkony, je povinný na túto skutočnosť upozorniť.

ČI. 4 Vzťah

ku klientovi

(1) Notár rešpektuje záujem klienta.

(2) Vzťah voči klientovi sa prejavuje v tom, že rada, ktorú mu notár dáva, je lojálna, vedená záujmom o dobro klienta a nie s ohľadom na záujmy notára či ďalších osôb.

(3) Notár má nájsť najprimeranejšie prostriedky na dosiahnutie právneho výsledku, ktorý si klient želá.

(4) Pokiaľ medzi účastníkmi pred notárom vznikne spor, mal by sa notár usilovať vyriešiť ho zmierom. Až keď sa nepodarí zmier uzavrieť, poučí notár účastníkov o možnosti riešenia sporu súdnou cestou.

(5) Notár sa nesmie prestať zaoberať vecou klienta, ktorému už prisľúbil pomoc, ak na to nemá spravodlivé a rozumné dôvody, ako sú:

- strata dôvery zo strany klienta,
- konflikt záujmov, či iné situácie, v ktorých hrozí spochybnenie profesionálnej nezávislosti notára,
- ak klient notára žiada o nezákonné konanie.

(6) Ak sa notár z dôvodov uvedených v odseku 5 rozhodne odstúpiť a prestane vykonávať prácu pre klienta, má ho na to upozorniť s časovým predstihom, dostatočným na to, aby si pomoc obstaral inde, resp. aby neutrpel škodu.

ČI. 5

Nestrannosť notára

(1) Notár má konať ako nezainteresovaný, otvorený a čestný poradca svojich klientov. Žiadneho z nich nesmie zvýhodňovať ani diskriminovať vzhľadom na jeho rasu, pohlavie, vek, majetkové pomery, náboženské či politické presvedčenie.

(2) Notár má ignorovať každú intervenciu zo strany tretích osôb, ktorá by ho mohla ovplyvniť v neprospech klienta.

(3) Notár rešpektuje princíp rovnosti účastníkov aj pri realizácii poučovacej povinnosti.

(4) Počas osvedčovania právne významnej skutočnosti notár nesmie zasahovať do deja, ani poskytovať právne rady.

(5) Notár nesmie spisovať a vydávať verejné listiny vo veciach, v ktorých je účastníkom on alebo jemu blízka osoba. To isté platí v prípadoch, ak by úkon priniesol prospech notárovi alebo jemu blízkej osobe.

(6) Listina, pri vyhotovovaní ktorej notár nepostupoval v súlade s ustanovením ods. 5, nieje verejnou listinou.

ČI. 6

Nezávislosť notára

(1) Notár si musí po celú dobu svojho mandátu zachovať profesionálnu nezávislosť a nezainteresovanosť a za tým účelom vylúčiť každú situáciu, v ktorej by mohlo dôjsť ku konfliktu záujmov. Za týmto účelom:

- okrem bežných výdavkov nesmie platiť za klienta, či dávať za neho zálohu,
- nesmie radiť klientovi, aby investoval do

korporácie (spoločnosti), podniku či iného zariadenia, na ktorých je sám priamo či nepriamo osobne zainteresovaný a kde sa podieľa na rozhodovaní.

(2) Ak dôjde ku konfliktu záujmov notára a klienta, či viacerých klientov jedného notára, musí o ňom klientov informovať, upozorniť ich na možné dôsledky konfliktu a pokračovať v práci len s ich súhlasom.

(3) S nezávislým výkonom profesie notára je nezlučiteľné vykonávanie akejkoľvek zárobkovej činnosti, okrem správy vlastného majetku, vedeckej, pedagogickej, tlmočnickej, znaleckej a umeleckej činnosti.

ČI. 7

Mlčanlivosť notára

(1) Ako dôverník svojho klienta je notár viazaný mlčanlivosťou. Je povinný udržať v tajnosti každú dôvernú informáciu, ktorú získal pri výkone svojho povolania.

(2) Dôvernou informáciou je každá informácia, ktorej prezradenie si klient neželá, prípadne by ho mohla dostať do nepríjemnej situácie, či dokonca mu spôsobiť škodu. Dôvernou informáciou je sama skutočnosť, že notára niekto požiadala o jeho služby, pokiaľ by jej prezradenie mohli klientovi škodiť.

(3) Notár nesmie využívať dôverné informácie v neprospech klienta, alebo na to, aby pre seba, či pre iného dosiahol priamo či nepriamo prospech.

(4) Dôvernú informáciu môže notár vyzradiť len so súhlasom klienta alebo na jeho príkaz. Výnimku z povinnosti mlčanlivosti obsahuje Notársky poriadok.

(5) V súvislosti s výkonom povolania notár nesmie utajeným spôsobom vyhotoviť zvukový alebo obrazový záznam o rozhovore s klientom či inou osobou.

(6) V záujme zachovania povinnosti mlčanlivosti- notára musí notár v prípade domovej prehliadky, vykonávanej v jeho byte alebo kancelárii požiadať, aby sa jej zúčastnil zástupca komory.

(7) Notár zodpovedá za rešpektovanie povinnosti mlčanlivosti svojimi zamestnanca-

mi. Táto povinnosť musí byť obsiahnutá v pracovnej zmluve zamestnanca notára.

(8) Povinnosť mlčanlivosti trvá aj po zániku výkonu notárskeho úradu a po skončení pracovného pomeru zamestnanca u notára.

ČI. 8 Čestnosť

notára a jeho odmena

(1) Čestnosť notára sa prejavuje najmä v tom, že poskytuje účelné a hospodárne služby a jeho finančné či majetkové vzťahy s klientom sú transparentné.

(2) Notár by si mal vopred s klientom pohovoriť o predpokladanej výške svojej odmeny, pokiaľ sa dá predvídať. Mal by klientovi poskytnúť všetky vysvetlenia potrebné na to, aby vedel oceniť jeho služby.

(3) Notár nemá požadovať zaplatenie odmeny vopred. Vopred môže žiadať iba primeraný preddavok na odmenu a náhradu hotových výdavkov.

(4) Notár môže klientom účtovať iba takú odmenu a náhradu hotových výdavkov, ktorá je v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom o odmenách a náhradách notárov.

(5) Notár smie s klientom dohodnúť zmluvnú odmenu v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom o odmenách a náhradách notárov.

(6) Notár je povinný vykonávať svoju činnosť tak, aby nebola klientovi spôsobená škoda. Ak zistí, že škoda hrozí, má robiť všetko pre jej odvrátenie.

(7) Ak notár spôsobí pri výkone svojej činnosti, z nedbanlivosti alebo úmyselne škodu osobám, ktoré si jeho služby vyžiadali, je povinný im ju nahradiť. Ak notár zistí, že škoda klientovi hrozí, má robiť všetko pre jej odvrátenie.

(8) Nezaplatená odmena sa má vymáhať s taktom. Kým notár pristúpi k súdnemu vymáhaniu, mal by využiť všetky dostupné prostriedky zmierneho riešenia.

(9) Notár nesmie použiť vo svoj prospech či spreneveriť hodnoty, ktoré mu klient zveril do úschovy, ani ich použiť na iný účel, ako sleduje klient. Nemôže si z nich vypožičiavať

ani ich uložiť na vlastný účet. Takisto si zo zložených peňazí, prijatých do úschovy, nesmie ponechať úrok.

IV. ČASŤ ZÁVÄZKY VOČI PROFESII

ČI. 1

Dôstojnosť notára

(1) Notár by mal mať vždy na zreteli, že reprezentuje nielen seba, ale aj notársky stav a podieľa sa na obraze, ktorý si o ňom spoločnosť vytvorí.

(2) Nie je dôstojné, aby notár niekoho nútil, aby si obstaral jeho služby.

(3) Notár sa prezentuje kvalitným výkonom svojho povolania. Nesmie si robiť reklamu nevhodným spôsobom a nesmie sľúbiť alebo poskytnúť plnenie za získanie klientov.

(4) Pri vystupovaní na verejnosti vrátane styku s médiami sa má notár vyhnúť vyzdvihovaniu svojej osoby.

(5) Notár dbá na to, aby bola dôstojnosť notárskeho úradu reprezentovaná aj úrovňou vybavenia kancelácie a celkovou kultúrnosťou pracovného prostredia.

(6) Notár môže odmietnuť pracovať v podmienkach a okolnostiach, ktoré by mohli kompromitovať jeho poslanie, alebo nepriaznivo vplývať na kvalitu poskytovaných služieb.

(7) Svedectvo dôstojnosti vydáva notár celým svojím vzhľadom a vystupovaním na verejnosti, svojimi vyjadreniami a postojmi. Jeho životný štýl zodpovedá vážnosti úradu, ktorého je nositeľom.

(8) Notár, ktorý pri výkone svojho povolania príde do styku so zahraničnými partnermi, musí si počínať veľmi obozretne, aby nekompromitoval svoju osobu i povolanie čo do solventnosti, profesionálnej nezávislosti či profesionálnych záväzkov.

(9) Dôstojnosť profesie narušuje aj používanie narkotík (drog) a opilstvo.

ČI. 2 Vzťahy medzi notármi

(1) Vo vzťahoch medzi notármi by sa mala prejavovať kurtoázia - spoločenská slušnosť,

zdvorilosť a taktnosť. Mali by byť kolegiálne, plné dôvery a ochoty k spolupráci v záujme klientov.

(2) Notár, ktorého kolega požiada o spoluprácu, má v primeranej lehote informovať o spôsobe vybavenia dožiadania (poskytnutie konzultácie a pod.), prípadne mu oznámiť prekážky, ktoré mu v tom bránia.

(3) Ak klient žiada notára, aby mu vydal ním predložené doklady, mal by to urobiť bez zbytočného odkladu.

(4) Notár nesmie zneužiť dobrú vieru svojho kolegu, alebo sa proti nemu previniť nelojálnymi prejavmi.

(5) Notár by sa nemal znížiť k verejnej kritike iného notára, nemal by podceňovať jeho odborné znalosti a profesijný postup. Mal by sa vystríhať neúctivých a uštipačných poznámok na jeho adresu. Jediným miestom, kde má signalizovať skutočnosti znižujúce prestíž profesie, je komora.

(6) Notár musí využiť všetky prostriedky riešenia prípadného konfliktu s kolegom pred tým, ako sa obráti na súd.

(7) Notár je povinný riadiť sa zásadou úcty, lojálnosti a žičlivosti vo vzťahu k iným notárom. Notár sa neuchyľuje k nelojálnej konkurencii a nerobí si reklamu na úkor svojich kolegov.

(8) K dobrej tradícii notárskeho stavu patrí dobroprajné odovzdávanie skúseností mladším kolegom, výchova koncipientov a kandidátov na notárske povolanie.

ČI. 3

Kontinuálne vzdelávanie

(1) Je povinnosťou notára, aby v maximálnej možnej miere udržiaval a prehľboval svoje znalosti. Nesmie strácať kontakt s vývojom právneho poriadku ako celku, najmä nie tých odvetví, ktoré sa týkajú jeho aktivity.

(2) Je v záujme notára, aby navštevoval rôzne formy vzdelávania, predovšetkým tie, ktoré mu odporučí komora a aby k tomu vie dol svojich koncipientov, notárskych kandidátov a zamestnancov.

(3) V miere svojich možností má notár na-

pomáhať výmenu poznatkov a skúseností v rámci profesie, spolupracovať na programoch profesijného vzdelávania, udržiavať kontakt s právnickými fakultami, organizáciami právnikov a prispievať do odborných časopisov.

ČI. 4

Vzťahy ku komore

(1) Notár má urobiť všetko pre dobré vzťahy so svojou profesnou organizáciou – komorou notárov. Rešpektuje právoplatne prijaté uznesenie orgánov komory a v kontakte s týmito orgánmi zachováva takt a zdvorilosť.

(2) Notár je povinný zúčastňovať sa konferencií notárov osobne alebo prostredníctvom splnomocnenia zástupcom - notárom.

(3) Notár je povinný riadne a včas zaplatiť členský príspevok.

(4) Je etickou povinnosťou notára prijať funkciu v samosprávnych orgánoch komory a vykonávať ju svedomito a zodpovedne.

(5) V súvislosti so svojím pôsobením v kontrolných orgánoch komory je notár povinný zachovávať mlčanlivosť.

(6) Notár má spolupracovať s orgánmi komory, ktoré vykonávajú kontrolu v jeho úrade, a viesť k tomu svojich zamestnancov. Po vykonanej kontrole podpíše notár zápisnicu.

(7) Zistené nedostatky je notár povinný odstrániť ihneď, prípadne v lehote určenej kontrolným orgánom komory.

(8) Notár má v najkratšom možnom čase odpovedať na korešpondenciu, ktorú mu adreduje komora a jej predstaviteľia.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

(1) Notár po jeho menovaní pred prezidentom (viceprezidentom) komory zloží sľub tohto znenia:

„Slávnostne vyhlasujem, že som sa oboznámil s obsahom Etického kódexu notára, a sľubujem, že sa ním budem riadiť a jeho ustanovenia dodržiavať.“

(2) Notári, ktorí začali vykonávať notársku činnosť pred účinnosťou tohto kódexu, vykonajú slávnostný sľub písomnou formou. Do klad o vykonaní sľubu je súčasťou osobného spisu notára a je archivovaný komorou.

(3) Notár je povinný písomnou formou oboznámiť s obsahom Etického kódexu notára svojich pracovníkov. Doklad o tomto oboznámení je súčasťou osobného spisového materiálu zamestnanca.

(4) Etický kódex notára nadobúda platnosť a účinnosť schválením Konferenciou notárov Notárskej komory SR.

INFORMÁCIE KOMORY

Mimoriadna konferencia a školenie notárov

Dňa 5. októbra 2000 sa v Brusné uskutočnila mimoriadna konferencia Notárskej komory Slovenskej republiky. Hlavnými dôvodmi na jej zvolanie bolo schválenie Etického kódexu notára a riešenie nepriaznivej finančnej situácie. Okrem toho sa prítomní na mimoriadnej konferencii oboznámili aj s aktuálnym stavom zavádzania Centrálného informačného systému.

Na mimoriadnej konferencii sa osobne zúčastnilo 128 notárov a kandidátov, 108 notárov sa dalo zastúpiť na základe splnomocnenia, 38 notárov sa na zasadnutí nezúčastnilo a nebolo ani zastúpených.

Ako som už uviedol, na prerokovanie a schválenie bol predložený návrh Etického kódexu notára. Návrh textu spracoval na základe poverenia Prezídia NK SR čestný prezident JUDr. Jozef Opatovský. Predloha Etického kódexu notára bola následne predložená na odborné posúdenie doc. JUDr. Alexandre Krskovej, CSc., z Právnickej fakulty Trnavskej univerzity. Písomný materiál s možnosťou pripomienkovania obdržali ešte pred konaním mimoriadnej konferencie všetci notári. Viacerí túto možnosť využili. Napokon bol celý navrhovaný materiál podrobne prerokovaný priamo na mimoriadnej konferencii, kde *zazneli* viaceré vecné pripomienky, z ktorých mnohé boli schválené a zapra-

cované do textu. Po takomto dôkladnom prebratí celej tematiky sa pristúpilo k hlasovaniu a konečný text Etického kódexu notára bol jednohlasne schválený. Notárska komora tak splnila svoj dlh voči sebe, ale aj navonok, a prijala podrobný vnútorný predpis modelujúci správanie a konanie notára nielen pri uplatňovaní svojej funkcie, ale do značnej miery aj vo sfére súkromnej. Predpokladám, že Etický kódex notára po prijatí nezapadne prachom, ale naopak, stane sa živým materiálom, ktorý nám bude slúžiť ako vodidlo v našej každodennej činnosti.

Ďalším bodom rokovania mimoriadnej konferencie bolo riešenie finančnej situácie, kde došlo k reálnemu ohrozeniu financovania výdavkov spojených s chodom notárskej samosprávy. Tento stav spôsobil nárast výdavkov v priebehu roka oproti rozpočtovým očakávaniam, najmä v súvislosti so zariadením nebytových priestorov Sekretariátu NK SR a nutnosťou získať zdroje na kúpu garážových priestorov (v suteréne budovy, kde sídli komora). Okrem toho v priebehu roka stúpali ceny materiálov a služieb, čo zapríčinilo vznik deficitu v niektorých rozpočtových položkách. Prítomní sa na rokovaní mimoriadnej konferencie podrobne oboznámili so stavom čerpania rozpočtu. Zdôvodnená bola aj predpokladaná potreba finančného krytia nevyhnutných výdavkov do konca tohto roku. Z týchto prepočtov sa vyčíslila suma, o ktorú by sa mal členský príspevok na tento rok zvýšiť. Predložený návrh na riešenie finančnej situácie v podobe zvýšenia členského príspevku bol napokon schválený.

Tretím bodom mimoriadnej konferencie bola správa o stave v *zavádzam* Centrálného informačného systému (CIS). Tu pokračuje spolupráca s firmou EDIVAN, a. s., ktorá v celom tomto procese plní úlohu integrátora. Jednotlivé stupne CIS budú podľa potreby a aktuálnosti realizované formou čiastkových realizačných zmlúv. Ako sa bude celý systém rozvíjať, bude závisieť najmä od legislatívy. V súčasnej dobe už vieme, že Notárska komora Slovenskej republiky vyhrala

výberové konanie na zavedenie Centrálného registra záložných práv k hnutelnostiam. Predpokladá sa veľmi rýchly legislatívny postup a spustenie tohto registra už do konca 1. polroka roku 2001. Preto už v I. štvrtroku budúceho roka musíme byť spôsobilí spustiť skúšobnú prevádzku. Nemusím ani zdôrazňovať, že to bude klásť zvýšené nároky na komoru samu osebe, ale aj na každého notára, byť pripravený materiálne aj znalosťami takýto centrálny register prevádzkovať. Aj z tohto dôvodu sa konanie budúcoročnej riadnej konferencie predsunie na skorší termín, a to január, najneskôr však február 2001.

Na mimoriadnu konferenciu nadväzovalo celoslovenské školenie notárov. Program školenia bol úplne v režii notárov, pretože externý prednášateľ sa tesne pred konaním školenia ospravedlnil a vzhľadom na krátkosť času sa nepodarilo zabezpečiť náhradného prednášateľa. Ťažiskovou témou školenia sa stala súčasná legislatíva, a to predovšetkým pripravovaná novela Notárskeho poriadku (táto novela bola medzičasom už NR SR schválená a bližšie sa k tejto téme vrátíme v nasledujúcich číslach). Zostal priestor aj na diskusiu a riešenie rôznych aktuálnych problémov notárskej praxe.

Napriek tomu, že organizačne všetko neklaplo na jednotku, školenie splnilo svoj účel, najmä pre tých, ktorí sa ho zúčastnili.

JUDr. Štefan Kúrenie
prezident NK SR

Návšteva u francúzskych kolegov

Notárska akadémia Slovenska v dňoch 13. až 22. septembra 2000 zorganizovala pre svojich členov, členov Notárskej komory Slovenskej republiky, študijnú cestu do Francúzskej republiky s cieľom oboznámiť sa so systémom francúzskeho notárstva a európskych inštitúcií sídliačich v tejto krajine. Program študijného pobytu, ktorý bol nároč-

ný tak po obsahovej, ako aj po cestovnej stránke, absolvovalo 26 našich notárov.

Prvým cieľom našej cesty sa stalo mesto Štrasburg. Jeho význam nielen pre Francúzsko, ale aj ostatné európske štáty netreba osobitne zdôrazňovať; je to jednoducho meso európskych inštitúcií.

Vstupná plocha pred palácom Rady Európy bola dekorovaná radom stožiarov pre zástavy členských štátov, medzi ktorými samozrejme, viala aj naša, vynímajúc sa svojím štátnym znakom. Do priestorov budovy sme mohli vstúpiť po povinnej bezpečnostnej prehliadke. Potom sa nás ujala pracovníčka Kancelárie Slovenskej republiky v Rade Európy, ktorá so znalosťou veci vykonala s nami prehliadku budovy, zasadacích miestností, výborov ministrov. V jednej z nich sme si v rámci konferencie vypočuli prednášku na tému: „Rada Európy a rozvoj spoločného demokratického priestoru.“ Táto prednáška nám bola simultánne tlmočená do slovenského jazyka. Základným pilierom činnosti Rady Európy je Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý nadobudol platnosť 21. septembra 1970. Dohovor bol zmenený Protokolom č. 11, platným od 1. novembra 1998. K 1. júnu 1999 k nemu pristúpilo 41 európskych krajín, medzi ktorými nechýba ani Slovenská republika.

Radu Európy pôvodne založilo deväť európskych štátov dňa 5. mája 1949. Základnou myšlienkou bolo posilnenie jednoty medzi týmito štátmi. Je to politická organizácia na podporu demokracie a ľudských práv na európskom kontinente. Vo svojej činnosti pomáha riešiť problémy v oblasti právnej, kultúrnej a sociálnej v rámci členských štátov. Rada Európy je otvorená pre ktorýkoľvek európsky štát. Podmienkou vstupuje, že takýto štát akceptuje princípy pluralitnej parlamentnej demokracie, platnosť zákonov a zabezpečenie ľudských práv a slobôd pre všetky osoby v rámci svojej jurisdikcie.

Ďalším objektom nášho poznávania bola budova Paláca ľudských práv, v ktorom sídli Európsky súd pre ľudské práva. Moderná

stavba, v ktorej dominuje sklo a kov, v niektorých momentoch evokuje až disproporčnosť objektu s účelom jeho využitia. Jednoznačne však možno tvrdiť, že je to moderná stavba tohto storočia. Zaujímavým prvkom je prepojenie s ďalšou supermodernou budovou Európskeho parlamentu, ktoré tvorí presklená chodba, pripomínajúca most nad riekou. Raritou tohto architektonického diela je na ňom trvalo umiestnené čistiace zariadenie pôsobiace ako umelecký prvok. Čistota bola toho jednoznačným dôkazom.

Po prehliadke Paláca ľudských práv bolo naplánované osobné stretnutie so sudkyňou Európskeho súdu pre ľudské práva zastupujúcu Slovenskú republiku pani Vierou Strážnickou. Pre pracovné zaneprázdnenie sa však pani Strážnická na tomto stretnutí nezúčastnila, ale dôstojne a na vysokej odbornej úrovni ju zastúpil jej asistent pán Mgr. Blaško. Vo svojej zaujímavej prednáške nás informoval o práci tejto inštitúcie a problematike dodržiavania ľudských práv. Po jeho prednese sa rozprúdila široká diskusia zameraná na praktický proces podávania sťažností osobitne z hľadiska sťažností podaných občanmi Slovenskej republiky.

Štatisticky bolo celkovo v roku 1981 podaných 404 sťažností a v roku 1993 až 2037. Táto skutočnosť bola dôvodom na zrušenie dvojinštančného systému riešenia sťažností, v prvom stupni pred Európskou komisiou pre ľudské práva a ako odvolacím orgánom pred Európskym súdom pre ľudské práva. Protokolom č. 11 sa od 1. novembra 1998 ako jediným orgánom stal Európsky súd pre ľudské práva.

Európsky súd pre ľudské práva sa vo svojej činnosti spravuje preambulou k Európskemu dohovoru o ľudských právach prijatou v roku 1955 v Ríme. Citujem: „Základné slobody, ktoré sú pilierom spravodlivosti a mieru vo svete ... sú najlepšie zachovávané na jednej strane účinnou politickou demokraciou a na druhej strane spoločným pochopením a dodržiavaním ľudských práv, od ktorých závisia.“

Počet sudcov zodpovedá počtu členských štátov Rady Európy. Vlády jednotlivých krajín navrhujú svojich kandidátov a výber sudcov vykonáva politické zhromaždenie Rady Európy. Sťažnosti, ktoré nie sú jasne zdôvodnené, posudzuje 3-členný Senát súdu a o ich vyradení, neprijatí, rozhoduje jednýmseľným rozhodnutím. Vo väčšine prípadov zasadá Komora 7 sudcov, alebo Veľká komora 17 sudcov. Pre každý prípad sú sudcovia do týchto komôr menovaní. V praxi sa zachováva princíp, že do komory nie je menovaný sudca z krajiny, ktorej sa spor týka. Rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva sú pre zúčastnené štáty konečné a záväzné.

Z historického hľadiska našej pozornosti neunikla dominantna mesta - katedrála Notre Dame a prekrásna štvrť Petit France.

Zo Štrasburgu viedla naša cesta do Paríža - hlavného cieľa našej cesty. Keďže z informácií technického sprievodcu cestovnej kancelárie sme sa dozvedeli, že neďaleko hlavnej trasy sa nachádza mesto Verdun známe svojím pamätníkom z 1. svetovej vojny, jednýmseľne sme sa rozhodli toto mesto navštíviť. S pocitom úcty, dôstojnosti a bázne sme vstúpili do objektu priestorov vojenského cintorína. Geometrické zoradenie krížov jednotlivých hrobov svojou presnosťou bolo symetrické s mladosťou padlých vojakov. Tu sme prakticky mali možnosť pochopiť nezmyselnosť vojen, do ktorých týchto vojakov niekto nahnal, možno preto, aby získal viac priestoru, územia, ale menej pokoja. Nad týmto posvätným miestom však dominovala odveká pravda: „Málo miesta, veľa pokoja.“

V Paríži sme si prehliadli sídlo budovy francúzskeho parlamentu, reálneho symbolu zákonodarnej moci. V rámci prednášky na tému „Princípy fungovania demokratického štátu“ sme sa mali možnosť oboznámiť s historickým prierezom formovania tak samotnej štátnosti, ako aj demokracie vo Francúzsku a takisto ľudských práv a slobôd.

Nezávislú súdnu moc reprezentujú justičné orgány, medzi ktorými popredné miesto

zaujíma Najvyšší súd. Budova Najvyššieho súdneho dvora v Paríži patrí medzi významné architektonické diela svojej doby. Už sám priestor budovy nabáda k úcte a rešpektu zákona.

K najzaujímavejším momentom nášho študijného pobytu patrí, samozrejme, návšteva Medzinárodného inštitútu histórie notárstva (Institut International d'Histoire du Notariat), ktorý sídli v budove Francúzskej notárskej komory.

Dňa 19. septembra 2000 sa dvaja zástupcovia slovenského notárstva - JUDr. Karol Kovács, viceprezident NK SR a JUDr. Jozef Opatovský, čestný prezident, zúčastnili na pracovnom zasadnutí Správnej rady tohto inštitútu. V prvej časti tohto zasadnutia sa riešili pracovné záležitosti inštitútu. V druhej nám prezident inštitútu pán Alain Moreau a člen Správnej rady pán Schmidt, ako aj M.L. Queinnec - generálna sekretárka objasnili činnosť inštitútu.

Vznik inštitútu sa datuje od roku 1974, kedy notár z Normandie Me. Tesnier Pierre sa snažil vytvoriť združenie notárov, ktorí za svoju notársku činnosť a disciplínu obdržali odmenu, vyznamenanie - medaily. Vo Francúzsku už za čias Ľudovíta XIV., teda od roku 1680, vznikla tradícia udeľovať notárom medaily. V tomto smere najviac vynikali parížski notári, ale pomaly sa táto tradícia začala presadzovať aj na francúzskom notárskom „vidieku“. Postupne toto združenie začalo nadobúdať medzinárodný charakter, pretože doň vstúpili zástupcovia belgického, nemeckého, holandského notárstva, ktorí propagovali činnosť tohto združenia vo svojich krajinách. Cieľom sa stalo zjednotenie reprezentatívnych notárskych orgánov jednotlivých krajín za účelom dokumentovania histórie notárstva. V súčasnosti inštitút združuje 33 národných notárstiev, medzi ktorými je zastúpená aj Slovenská republika prostredníctvom členky Notárskej komory Slovenskej republiky JUDr. Magdalény Valušovej. Všetci členovia inštitútu sú aj členmi

UINL - Medzinárodnej únie latinského notárstva.

Zástupca každej krajiny pôsobí ako viceprezident tohto inštitútu. Notárska komora Slovenskej republiky bola vyhlásená za jedného z najaktívnejších členov inštitútu. Rokovacím jazykom je francúzština. Členmi inštitútu sú aj individuálni členovia - notári, profesori, historici a pod. V súčasnosti má inštitút asi 2000 individuálnych členov. Od roku 1976 doň postupne vstúpili aj všetci notári kanadského Québecu. Z funkcie prvého prezidenta zo zdravotných dôvodov odstúpil Me. Tesnier Pierre a na jeho miesto nastúpil p. Alain Moreau.

Zmyslom činnosti inštitútu nie je robiť históriu notárstva pre históriu, ale pre jej súčasné využitie v notárskej praxi so zámerom jej skvalitnenia.

Inštitút uskutočňuje svoju činnosť tromi základnými formami: organizovanie kolokvií, okrúhlych stolov a metodická pomoc notárom, ktorí uskutočňujú notárske vzdelávacie akcie.

V čase nášho pobytu sa v luxemburskom paláci uskutočnilo kolokvium na tieto témy:

1. Notári za čias egyptských faraónov
2. Notári za čias Byzancie a Ríma
3. Vplyv renesancie na vývoj notárstva
4. Vplyv cirkvi (kanonického práva) na notárstvo.

Už z tohto programu možno vidieť, že inštitút pracuje na vysokej odbornej vedeckej úrovni, čo potvrdili aj akademickí predstavitelia - prednášatelia jednotlivých tém. V rámci spoločenskej časti bol exminister spravodlivosti Rakúskej republiky Dr. Nikolas Michalek - notár, vyznamenaný za zásluhy o rozvoj notárstva.

Za symbol si inštitút zvolil technický prístroj - gnómon, ukazujúci presný čas. Slovo „gnómon“ je gréckeho pôvodu. Keďže v minulosti merateľom času boli iba slnečné hodiny, ktoré ukazovali presný čas iba na pravé poludnie, bol vyvinutý prístroj na vysokej technickej úrovni, ktorý ukazuje presný čas stále. Presnosť si už za čias Ľudovíta XIV. notári vybrali za charakteristickú črtu svojej notárskej činnosti. Symbolom - logom sa stal „gnómon“. Podľa neho aj nazvali časopis inštitútu - Le Gnómon. Princíp notárskej činnosti postupne nadobudol teologicko-filo-

Členovia Správnej rady Medzinárodného inštitútu histórie notárstva

zofický rozmer: presnosť, morálka, právo, zákon. Z toho potom: „Čo píšem, je zákon !“

V rámci diskusie nás pán prezident Alain Moreau vyzval, aby sme už „historické“ skutočnosti týkajúce sa privatizácie slovenského notárstva uverejnili v ich časopise, pretože informácie, ktoré sme im v rozhovoroch poskytli, ich veľmi zaujali. Nezabudol pripomenúť, že zo Slovenska už jeden príspevok dostali od p. JUDr. Mariana Mikla, a dodal: „Veľký poľovník!“

Za účasti všetkých členov slovenskej notárskej delegácie sme potom vykonali prehliadku sídla Generálnej rady notárstva.

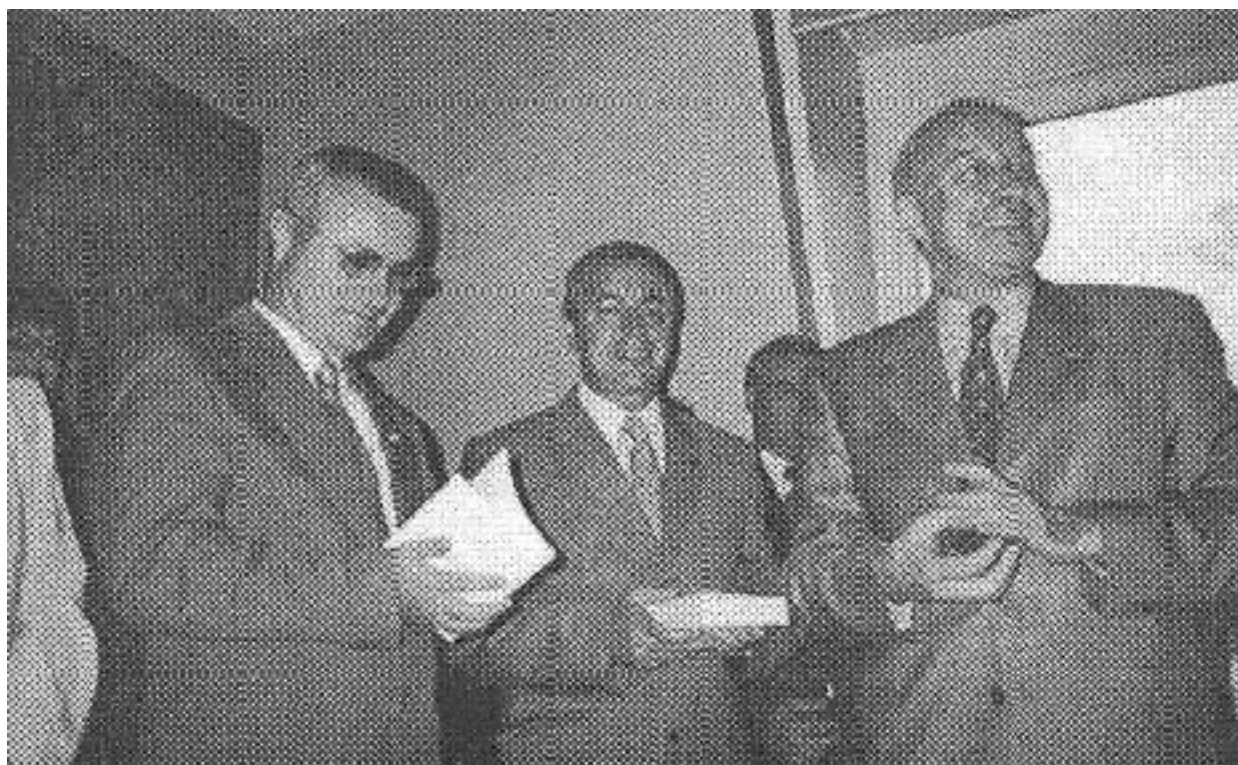
Našu delegáciu poctil svojou osobnou účasťou aj prezident Generálnej rady francúzskeho notárstva Jean Paul Decorps. Vo svojom príhovore ocenil činnosť a aktivity slovenského notárstva, ktoré za krátky čas svojho obnoveného fungovania na princípoch slobodného povolania už preukázalo opodstatnenosť svojej existencie. Viceprezidentovi a čestnému prezidentovi symbolicky ako „odmenu“ odovzdal medailu inštitútu. Za Notársku akadémiu a Notársku komoru

Slovenskej republiky recipročne pánovi prezidentovi Jeanovi Paulovi Decorpsovi a Alainovi Moreovi odovzdali knihu o Slovensku vo francúzskej mutácii, vlajočky a odznaky - symboly slovenského notárstva.

Počas pohostenia, ktoré nám francúzski kolegovia pripravili, sme mali možnosť si pozrieť prijímaciu miestnosť p. prezidenta francúzskeho notárstva, v ktorej sa nachádzali vitríny so všetkými vydanými a vystavenými medailami. S pocitom hrdosti nám o nich rozprával prezident inštitútu pán Alain Moreau. Najstaršie exempláre, informácie o nich boli však doménou generálnej sekretárky.

Na záver stretnutia sme sa poďakovali našim hosťom za všetky odborné, historické informácie, milé privítanie a pohostenie.

Z hľadiska účelu študijného pobytu treba konštatovať, že splnil predstavy zúčastnených notárov. Získali sme veľa praktických skúseností, ktoré môžu byť zdrojom zdokonaľovania a skvalitňovania notárskej činnosti v našom notárskom stave. Takisto po kultúrno-spoločenskej stránke sa podarilo spl-

Prijatie u pána Alaina Moreaua, prezidenta Medzinárodného inštitútu histórie notárstva

niť cieľ pobytu. Návšteva zámku Versailles, prehliadka mesta Paríž a múzea v Louvre a najmä návšteva a prehliadka budovy ministerstva spravodlivosti, pracovne ministra ostanú nezabudnuteľnými zážitkami.

Záverom si dovoľujem poznamenať, že o tomto študijnom pobyte by sa dalo uviesť veľa ďalších zaujímavých skutočností. Cieľom tohto príspevku nebolo poskytnúť absolútne všetky informácie, ale priblížiť informatívne ostatným kolegom význam a cieľ našej cesty.

*JUDr. Jozef Opatovský
prezident akadémie*

Deň Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave

V týchto dňoch si Trnavská univerzita pripomína úctyhodné, stopäťdesiatročné obdobie svojej činnosti. Na slávnostnej omši i na vedeckej konferencii pri tejto príležitosti

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS

Facultas Iuridica

odznelo veľa hrdých, odhodlaných i dojímavých slov. K vytvoreniu tejto atmosféry prispelo úvodné podujatie, ktorým si Právnická fakulta Trnavskej univerzity už po druhýkrát pripomenula, že v najstaršom slobodnom kráľovskom meste s bohatou kultúrnou tradíciou našla svoj domov.

Staré korene z roku 1667 vydali nové plody v roku 1998. Právnická fakulta obnovila svoje pedagogické a vedecké pôsobenie na princípoch kresťanskej mravnosti. Dnes má 451 študentov, ktorým poskytuje všeobecné magisterské štúdium v odbore právo, plnohodnotné doktorandské štúdium a v rigoróznom konaní im umožňuje získať tradičný akademický titul. Fakulta je akreditovaná pre graduáciu docentov a profesorov.

V treťom roku svojej obnovenej existencie,

Naši notári pred budovou Ministerstva justície v Paríži

25. októbra 2000, oslavovala Právnická fakulta svoj Deň fakulty aj v prítomnosti vzácných hostí - najvyšších predstaviteľov stavovských organizácií: JUDr. Štefana Detvaia, predsedu Slovenskej advokátskej komory, JUDr. Štefana Kuteniča, prezidenta Notárskej komory Slovenskej republiky, JUDr. Jozefa Opatovského, čestného prezidenta Notárskej komory Slovenskej republiky. Vedenie fakulty si je plne vedomé toho, že len permanentné a organické spojenie fakulty s právnou praxou môže zabezpečiť vysokú profesionálnu úroveň prípravy slovenského právnictva, ako aj rozvoj právnej vzdelanosti, a považovalo účasť týchto významných osobností právnického života za prínos a radosť. Študenti si so záujmom vypočuli príhovory hostí, ktorí im poskytli možnosť nazrieť do činnosti vážených stavov právnických, a zahrnuli ich otázkami. Vedenie fakulty si pri tejto príležitosti pripomenulo aj trvalú podporu činnosti Nadácie Štefana Lubyho predstaviteľmi stavovských organizácií a ich účinnú spoluprácu s fakultou a odovzdalo JUDr. Štefanovi Detvaiovi, JUDr. Štefanovi Kuteničovi a JUDr. Jozefovi Opatovskému pamätnú medailu profesora Štefana Lubyho. Študenti Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave pripravili na záver tohto dňa v krásnych priestoroch trnavského múzea slávnostnú recepciu.

*Doc. JUDr. Alexandra Krsková, CSc.
prodekan*

Príprava Centrálného registra záložných práv k hnutel'ným veciam

Činnosť notárov v rámci Slovenska sa v roku 2000 dostala na určité rozhranie. Dedičská agenda, ktorá tvorila a niekde ešte aj tvorí podstatnú časť činnosti notárov a ktorá bola ešte pred niekoľkými rokmi čo do počtu nevybavených vecí v neutešenom stave, sa dostala z tohto hľadiska do poriadku. Ku

koncu septembra roku 2000 Notárska komora Slovenskej republiky evidovala 52 479 nevybavených dedičských vecí, čo je menej ako priemerný ročný nápad. Nových dedičských vecí okrem bežného nápadu nepribúda, notári evidujú ich čoraz menší nápad. Zmluvná agenda u notárov tiež poklesla, obchodných vecí je menej ako v minulosti. V súvislosti s novelou Exekučného poriadku poklesol aj záujem o spisovanie notárskych zápisníc ako exekučných titulov. V tejto situácii sa niektoré notárske úrady dostali do stavu, že boli nútené začať s prepúšťaním zamestnancov z dôvodu, že ich už nemohli využiť pre neustále klesajúci počet došlých nových vecí. Notárska komora Slovenskej republiky predvídala tento trend a aj vzhľadom na skúsenosti notárov zo zahraničia vyvíjala aktivity smerujúce k nadobudnutiu nových kompetencií, na základe ktorých by notári mohli využiť nimi vybudované kapacity a svoje odborné zázemie na plnenie nových úloh.

Mali sme vedomosti, že v niektorých krajinách, napríklad v Maďarsku, Poľsku, Lotyšsku a Estónsku, došlo k reforme záložného práva a v rámci tejto reformy dostali notári nové kompetencie, najmä pri vedení Centrálného registra záložných práv k hnutel'ným veciam. Je všeobecne známe, že najmä v praxi živnostníkov a stredných podnikateľov neexistuje u nás možnosť poskytnúť zabezpečenie spočívajúce v založení hnutel'ných vecí, banky zabezpečujú svoje úvery predovšetkým nehnuteľnosťami, ktorými najmä malí a strední podnikatelia málo disponujú. Rozvoj malého a stredného podnikania závisí vo veľkej miere od prijateľnej ponuky úverov pre malých a stredných podnikateľov, ktorí na zabezpečenie týchto úverov môžu založiť majetok, ktorý používajú na podnikanie, napríklad stroje, technológie, motorové vozidlá, inventár a podobne. Vláda Slovenskej republiky si tieto skutočnosti uvedomila a vypracovala materiál s názvom „Zlepšenie právneho a regulačného rámca pre podnikanie a investície“. Tento materiál

obsahuje kapitolu o reforme záložného práva k hnutelným veciam a o zavedení centrálného registra takýchto práv.

Záložné právo k hnutelným veciam môže byť posesórne (s odovzdaním veci, majetku) alebo neposesórne (bez odovzdania veci alebo majetku). Posesórne *záložné* právo poskytuje dobrú ochranu pre veriteľa, je však vhodné len vtedy, ak je dlžník schopný predmet zálohu odovzdať, čo je v podnikateľskej praxi málo využiteľné. Právny rámec *záložného* práva, ktorý umožňuje dlžníkovi užívať a vytvárať príjmy z majetku, ktorý je predmetom záložného práva, prináša prospech do tých oblastí hospodárstva, ktoré sú najviac závislé od úverov. Súčasná úprava záložného práva je z hľadiska záložného veriteľa a záložného dlžníka nedostatočná a neefektívna. Z toho dôvodu vláda Slovenskej republiky uložila ministrovi spravodlivosti v lehote do 31. marca 2001 vypracovať návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník v tom zmysle, aby nová úprava zahŕňala všeobecnú úpravu posesórneho aj neposesórneho záložného práva, vrátane právnej úpravy realizácie záložného práva záložným veriteľom, ako aj úpravu zriadenia registra záložných práv a registrácie záložných práv.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky oslovilo osem inštitúcií, ktoré prichádzali do úvahy pre prípadné vedenie registra. Boli to: Komora komerčných právnikov, Slovenská advokátska komora, Notárska komora Slovenskej republiky, Slovenská komora exekútorov, Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Slovenská obchodná a priemyselná komora, Stredisko cenných papierov a Asociácia bánk. Z oslovených organizácií podali svoje ponuky, v ktorých prejavili záujem o vedenie a financovanie registra, tri inštitúcie, a to Slovenská komora exekútorov, Notárska komora Slovenskej republiky a Slovenská obchodná a priemyselná komora. Okrem preštudovania písomných ponúk týchto inštitúcií Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej

republiky uskutočnilo s ich predstaviteľmi aj ústny pohovor. Na základe komplexnosti ponúk a návrhov v spolupráci s rekodifikačnou komisiou pre občianske právo rozhodlo spolupracovať pri zavedení registra s Notárskou komorou Slovenskej republiky. Pri výbere tejto inštitúcie Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky prihliadalo na hlavné zásady a požiadavky na vedenie registra, ktorými sú:

- čo najširšia dostupnosť,
- spoľahlivosť systému a údajov,
- jasne špecifikovaná zodpovednosť za vedenie registra,
- finančná nenáročnosť poplatkov za registráciu a výpis,
- čo najmenší negatívny dopad na štátny rozpočet.

Z uvedených zásad pre zriadenie a prevádzkovanie registra vyplývajú tieto požiadavky:

1. Register musí byť vedený v elektronickej forme. Jednotlivé registračné miesta musia byť navzájom prepojené a musí byť zaručená lehota zápisu bezodkladne. Systém musí mať schopnosť vyhľadávať podľa viacerých kritérií.

2. Čo najširšia dostupnosť registra verejnosti musí byť zabezpečená širokou sieťou registračných miest. Za minimum sa považuje požiadavka, aby registračné miesto bolo v každom okrese. Registračné miesto musí bezodkladne poskytovať výpisy z registra akémukoľvek záujemcovi.

3. Vedenie registra je verejná služba, pri ktorej bude na vybranú inštitúciu štátom delegovaný čiastočný výkon štátnej moci. Inštitúcia, ktorá bude poverená vedením registra, musí byť spôsobilá poskytnúť garancie na fungovanie a spoľahlivosť svojho systému, ako aj na konanie jej zamestnancov súvisiace s registrom.

4. Systém zabezpečujúci register musí byť zriadený a vedený tak, aby poplatky za registráciu a výpis neodrádzali svojou výškou od používania registra.

5. Kvôli tvrdým rozpočtovým obmedze-

niam na rok 2001 nemožno financovať register zo štátneho rozpočtu. Preto inštitúcia, ktorá má záujem o vedenie registra, musí byť schopná potrebný systém počiatočne aj prevádzkovo financovať.

6. Pracovná komisia, ktorá pripravuje hmotnoprávne a procesné legislatívne úpravy potrebné na uvedenie tejto reformy do praxe, predpokladá, že nový systém *záložných* práv bude fungovať od polroka roku 2001. Je preto potrebné, aby sa tento systém spolu s garanciami plne sprevádzkoval koncom prvého štvrtého roka 2001.

Ide o významný úspech Notárskej komory Slovenskej republiky, ktorej sa týmto dostalo veľkej dôvery spolupôsobit' pri takej zásadnej reforme záložného práva. Zároveň sme však na seba prevzali aj veľkú zodpovednosť. Treba povedať, že sme v tomto výberovom konaní boli úspešní predovšetkým z toho dôvodu, že nás táto úloha nezastihla nepripravených, keďže sme sa na ňu už dlhšie pripravovali. Na konferencii notárov, ktorá sa konala 29. októbra 1999, sme prijali internú právnu normu, a to Poriadok pre vedenie a organizáciu centrálného informačného systému Notárskej komory Slovenskej republiky. Podmienkou na funkčnú realizáciu Centrálného registra záložných práv k hnutelným veciam je sfunkčnenie Integrovaného informačného systému Notár (IISN), ktorý bude pozostávať zo štyroch hlavných komponentov:

1. Notársky informačný systém
2. Centrálny informačný systém
3. Centrálny registre
4. Elektronický notár

Notársky informačný systém zabezpečuje bežnú agendu notára v súlade s Notárskym poriadkom a vykonávacími predpismi. Tento systém je už vybudovaný firmou Conquest, spol. s r. o., a zakúpilo ho už vyše 100 notárov. Dokončuje sa verzia V 6.0, ktorá už bude obsahovať aj prepojenie na Centrálny informačný systém.

Centrálny informačný systém zahŕňa evidenciu Centrálnych registrov (databáz), ktoré majú všetci notári, ako sú závery, *záložné*

práva, úschovy, a slúži ako prostriedok na kontakt notára s notárskou komorou, a naopak. Komunikácia medzi notármi a notárskou komorou bude prebiehať na báze zabezpečenej aplikácie na internete pomocou webovských stránok. Komunikácia sa bude uskutočňovať výmenou elektronických dokumentov zabezpečených elektronickým podpisom a s využitím medzinárodných štandardov a noriem. Komunikácia by sa mala viesť výhradne po zabezpečenom komunikačnom kanáli.

Centrálny registre by mali umožňovať elektronickú komunikáciu s rôznymi inštitúciami, napríklad s obchodným registrom, katastrálnymi úradmi a podobne.

Predmetom elektronického notára by mali byť služby certifikačnej a registračnej autority, podpisovanie a overovanie podpisov, tvorba, úschova a preukazovanie elektronických dokumentov.

Notárska komora Slovenskej republiky uzavrela so spoločnosťou EDÍVAN, a. s., so sídlom v Bratislave, zmluvu o dielo, predmetom ktorej je poskytnutie služieb na podporu návrhu, dodávky, implementácie servisu a rozvoja Integrovaného informačného systému Notár (IISN).

V prvej etape bude predovšetkým potrebné ukončiť vývoj Notárskeho informačného systému spoločnosti Conquest, spol. s r. o., V 6.0 a ponúknuť ho notárom. Zároveň bude potrebné sfunkčnit' Centrálny informačný systém ako prostriedok na kontakt s notárskou komorou, a naopak, ako aj pripraviť Centrálny register záložných práv k hnutelným veciam. Všetky tieto práce pokračujú. Na ukončenie analýz a prevádzku programu pre Centrálny register záložných práv k hnutelným veciam však treba predovšetkým disponovať minimálne s legislatívnym návrhom paragrafovaného znenia noviel zákonov súvisiacich s reformou záložného práva.

Aké úlohy z toho vyplývajú pre notárov? Predovšetkým každý notársky úrad by sa mal do konca roku 2000 pripojiť na sieť internet, s čím, samozrejme, súvisí vybavenie

zodpovedajúcim počítačom. Vzhľadom na uvedené termíny bude pravdepodobne potrebné v mesiaci január 2001 zvolať konferenciu notárov, ktorá rozhodne o spôsobe financovania prác na Centrálnom informačnom systéme. Treba si uvedomiť, že ide o investíciu do našej ďalšej činnosti, ktorá bude mať návratnosť nielen vo finančnom vyjadrení. Sme presvedčení, že úlohy, ktoré nám v tejto oblasti zverí zákonodarca, budeme vzorne plniť a na základe toho nie je vylúčené uchádzať sa aj o plnenie ďalších úloh, aby došlo k čo najefektívnejšiemu využitiu Integrovaného informačného systému Notár.

*JUDr. Karol Kovács
viceprezident NK SR*

ČLÁNKY

Jozef Farkašovský

Notár ako správca majetku podľa § 5 Notárskeho poriadku

V súvislosti s výkonom notárskej činnosti môže notár poskytovať fyzickým a právnickým osobám (ďalej len „účastník“) právne rady, vykonávať správu ich majetku a spisovať iné listiny.

Táto kompetencia notára vyplýva z ustanovenia § 5 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „NP“).

V čase, keď od nadobudnutia účinnosti tohto zákona uplynulo takmer osem rokov, možno konštatovať, že spisovanie iných listín a poskytovanie právnych rád je v praxi notárov bežnou činnosťou, ale o vykonávaní správy majetku to povedať nemožno.

Zákonným predpokladom výkonu správy

JUDr. Jozef FARKAŠOVSKÝ, notár v Rožňave.

majetku je súvislosť s výkonom notárskej činnosti.

Notárskou činnosťou podľa § 3 ods. 1 NP je:

- a) spisovanie a vydávanie listín o právnych úkonoch (§ 46 až 55),
- b) osvedčovanie právne významných skutočností (§ 56 až 64),
- c) konanie vo veciach notárskych úschov (§ 65 až 73).

Ak tak ustanoví osobitný zákon, notár vykonáva aj ďalšie činnosti (§ 3 ods. 2 NP). Takou činnosťou je konanie o dedičstve podľa § 175a až 175zd Občianskeho súdneho poriadku.

Notár je štátom určenou a splnomocnenou osobou vykonávať notársku činnosť a ďalšiu činnosť podľa tohto zákona. Túto činnosť môže vykonávať len notár, ktorého zákon zároveň obmedzuje v iných zárobkových aktivitách, a to aj v oblasti právnych služieb. Podľa § 6 NP výkon notárskej činnosti je nezlučiteľný s inou zárobkovou činnosťou s výnimkou vedeckej, pedagogickej, literárnej, publicistickej, tlmočnickej a umeleckej činnosti. Teda zákon na jednej strane zveruje notárovi výlučné kompetencie, pri výkone ktorých mu ukladá postupovať nestranne a nezávisle (§ 4 ods. 2 NP), a zároveň z toho dôvodu ho obmedzuje v inej zárobkovej činnosti. Ak zákon okrem notárskej činnosti umožňuje notárovi poskytovať právne rady, spisovať iné listiny a vykonávať správu majetku, sleduje tým zabezpečenie komplexnosti notárskych právnych služieb a efektívne využitie právnych vedomostí notára predovšetkým vo sfére majetkových práv.

Notárskou činnosťou, ktorej súvislosť sa predpokladá, rozumieme činnosť podľa § 3 ods. 1 NP a ďalšiu činnosť podľa § 3 ods. 2 NP, ako to terminologický vyplýva z § 4 ods. 1 NP.

Súvislosť s výkonom notárskej činnosti možno vykladať ako konkrétnu (súvislosť s vykonaním konkrétneho úkonu notárskej činnosti) alebo všeobecnú (súvislosť, ktorá sa všeobecne týka predmetu pôsobnosti no-

tára podľa § 3 ods. 1 a 2 NP bez väzby na konkrétny úkon tejto notárskej činnosti).

Výklad v zmysle všeobecnej súvislosti možno jednoznačne vzťahovať na poskytovanie právnych rád. Právna rada je vo svojej podstate právnym rozborom, z ktorého vyplynie rozhodnutie účastníka, či požiada notára o spísanie právnej listiny, a v kladnom prípade z obsahu tohto rozboru vyplynie, aký konkrétny notársky úkon na požiadanie účastníka notár vykoná. Poskytnutie právnej rady teda vytvára priestor pre konkrétnu notársku činnosť, súvisí s možným notárskym úkonom, ktorý sa z vôle účastníka nemusí uskutočniť. Viazať poskytnutie právnej rady na vykonanie konkrétneho notárskeho úkonu by do značnej miery znamenalo znemožnenie tejto činnosti.

V prípade spisovania iných listín alebo vykonávania správy majetku nemožno na základe obdobného argumentu dospieť k zhodnému výkladu „súvislosti s výkonom notárskej činnosti“. Notársku činnosť môže vykonávať len notár a s tým súvisí už spomenuté obmedzenie jeho iných zárobkových aktivít v oblasti právnych služieb. Ustanovenie § 5 NP upravuje výnimky z tohto obmedzenia, ktoré sú viazané na súvislosť s výkonom notárskej činnosti. Domnievam sa, že dikcia tohto ustanovenia naznačuje súvislosť s konkrétnym výkonom notárskej činnosti a akýkoľvek extenzívny výklad nie je v súlade s úmyslom zákonodarcu. Za súvislosť s výkonom notárskej činnosti určite možno považovať skutočnosť, že notár predjednal dedičstvo, prípadne spísal notársku zápisnicu, a predmetom týchto úkonov je majetok, ktorý následne bude predmetom správy majetku.

Obsah pojmu „správa majetku“ Notársky poriadok nevymedzuje. Ide o určitý rozsah nakladania s majetkom, ktorý vlastník (oprávnená osoba) zveruje správcovi. Ak sa správa majetku týka vecí (hnutel'ných i nehnuteľných), rozsah oprávnení správcu majetku možno odvodzovať od práv vlastníka,

ktorý v zmysle § 123 Občianskeho zákonníka je oprávnený predmet svojho vlastníctva

- a) držať (ius possidendi),
- b) užívať, požívať jeho plody a úžitky (ius utendi et fruendi) a
- c) nakladať s ním (ius disponendi).

Vlastník v konkrétnom rozsahu prenáša svoje oprávnenie nakladať s vecou ako predmetom vlastníctva na správcu. Právo vlastníka nakladať s predmetom vlastníctva oprávňuje vlastníka k prevodu vlastníctva, zriadeniu vecného bremena, záložného práva, nájmu atď. Vlastník teda prenáša na správcu v konkrétnom rozsahu svoje dispozičné oprávnenie týkajúce sa veci. V zodpovedajúcom rozsahu (vecnom a časovom) tým obmedzuje aj svoje ďalšie dve vlastnícke oprávnenia, a to držať predmet vlastníctva a užívať, požívať jeho plody a úžitky.

Rovnako v prípade, ak predmetom správy majetku nie sú veci, ale práva alebo iné majetkové hodnoty, ide o prenesenie oprávnenia disponovať nimi na správcu v rozsahu, v akom sa správa majetku uskutočňuje.

Správa majetku je v platnom právnom poriadku upravená v niektorých špecifických podobách. Správca konkurznej podstaty ustanovený súdom podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov vykonáva činnosť správcu v rozsahu oprávnení vyplývajúcich z tohto zákona. Majetok maloletého sú zo zákona oprávnení spravovať zákonní zástupcovia. Ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu. Správca dedičstva, ktorého ustanovuje súd, robí po dobu konania o dedičstve úkony nevyhnutné na uchovanie majetkových hodnôt patriacich do dedičstva, a to v rozsahu vymedzenom súdom (§ 175e, § 175f ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Z týchto príbuzných právnych inštitútov sa ten, ktorý sme uviedli ako posledný, svojím obsahom najviac približuje správe majetku, ktorú môže vykonávať notár v zmysle Notárskeho poriadku. Ak rozsah oprávnení správcu dedičstva vyplýva zo zákona a rozhodnutia súdu,

rozsah oprávnenia notára ako správcu majetku môže byť určený len konkrétnym poverením vlastníka na správu jeho majetku. Toto poverenie musí určite a zrozumiteľne určiť oprávnenia správcu majetku, pričom čo do obsahu môže byť vymedzené

- pozitívne, t.j. vymenovaním jednotlivých oprávnení správcu nakladať so spravovaným majetkom, alebo
- negatívne, t.j. všeobecným formulovaním oprávnení nakladať so spravovaným majetkom s taxatívnym vymedzením úkonov, na ktoré správca nie je oprávnený (napr. zaťažiť nehnuteľnosť záložným právom, uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva).

Z obsahu poverenia musí byť tiež zrejme prípadné časové obmedzenie správy majetku.

V nadväznosti na uvedené je vhodné spomenúť aj niektoré súvislosti týkajúce sa prijatia poverenia na správu majetku a možnosti notára ako správcu majetku spisovať notárske zápisnice, predmetom ktorých je nakladanie so spravovaným majetkom.

Možnosť odmietnuť požadovaný úkon len zo zákonných dôvodov podľa § 36 NP sa vzťahuje len na „notársku činnosť“, a nie na výkon správy majetku podľa § 5 NP. Notársky poriadok umožňuje notárovi vykonávať správu majetku, ale nezaväzuje ho v konkrétnom prípade prijať poverenie na výkon správy majetku.

Ak je notár správcom majetku, ustanovenie § 37 NP vylučuje v tejto súvislosti možnosť, aby spisoval notársku zápisnicu, predmetom ktorej je nakladanie so spravovaným majetkom.

Odmenu notára za výkon správy majetku a náhradu jeho hotových výdavkov v tejto súvislosti upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31/1993 Z.z. o odmenách a náhradách notárov v znení neskorších predpisov. V zmysle § 10 cit. vyhlášky pri určovaní odmeny notára a jej výšky za poskytovanie právnych rád, vykonávanie správy majetku a spisovanie iných listín, ako aj náhrady hotových výdavkov s tým spojených sa postupuje

podľa osobitného predpisu (vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci) vrátane možnosti zmluvnej odmeny. Právomoc tu vykonáva Prezídium Notárskej komory Slovenskej republiky.

Toto ustanovenie umožňuje použiť všetky druhy odmien podľa vyhlášky č. 240/1990 Zb. Zmluvnou odmenou môže byť hodinová odmena, paušálna odmena a podielová odmena (§ 5 až 11). Nieje vylúčené ani použitie tarifnej odmeny podľa § 12 a naša. tejto vyhlášky. Prípadné určenie paušálnej sumy, ktorú možno požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 240/1990 Zb., je v právomoci Prezídia Notárskej komory Slovenskej republiky.

Zrejme nemožno spochybníť fakt, že výkonu správy majetku podľa § 5 NP sa dosiaľ nevenovala v teórii ani notárskej praxi pozornosť zodpovedajúca dôležitosti tohto inštitútu. Notár by sa nemal zameriavať len na činnosť v rámci výlučných notárskych kompetencií, ale mal by sa presadzovať ako právny odborník v oblasti vecných a záväzkových právnych vzťahov. Mal by byť erudovaným tvorcom právnych listín, ktorý vždy vystihne najvhodnejšie právne riešenie pre účastníkov právneho vzťahu. Výkon správy majetku dopĺňa možnosti notára z hľadiska komplexnosti jeho činnosti.

Cieľom tohto príspevku nie je vyčerpávajúci rozbor spracovanej témy, ale pokus o teoretický vstup, pomenovanie a zodpovedanie základných otázok. Je zároveň výzvou na prezentáciu názorov, prípadne poznatkov z praktickej činnosti notárov.

Oprava

V čísle 3/2000 *Ars Notaria* v článku JUDr. Štefana Huljaka „Osvedčenie o dedičstve ako rozhodnutie o dedičstve a prípustnosť obnovy konania“ na str. 15 v prvej vete došlo pri redakčnej úprave k zmene zmyslu v nasledovnom texte: „Ak sa v dedičskom ko-

naní zistí majetok poručiťa, ktorý je nepatrnej hodnoty (§ 175h ods. 2 OSP), treba dedičstvo prejednať."

Správny text má znieť: „Ak sa v dedičskom konaní zistí majetok poručiťa, ktorý nie je nepatrnej hodnoty (§ 175h ods. 2 OSP), treba dedičstvo prejednať."

Za chybu sa autorovi a čitateľom ospravedlňujeme .

Redakcia

ZO SVETA

Zasadnutie komisií UINL v Bordeaux

V dňoch 26. až 29. októbra 2000 sa konalo riadne jesenné zasadnutie komisií CAUE/CAEM UINL v Bordeaux vo Francúzsku. Zasadnutie komisií sa začalo 74. zasadnutím Komisie pre záležitosti Európy a Stredomoria (ďalej len „CAEM“).

Otvoril ho prezident Dr. Art D. G. Heering z Amsterdamu, ktorý sa pochvalne vyjadril o činnosti tých delegátov, ktorí pravidelne pripravujú aj písomné vyhotovenia národných správ. Správy sú zverejňované v dokumentoch UINL. Zdôraznil, že tieto dokumenty sú predmetom ďalšieho štúdia a spracovania a sú podkladom pri legislatívnych rokovaníach UINL s Európskou úniou. Vydávanie týchto dokumentov stojí UINL nemalé finančné prostriedky a nie je samoučelné alebo formálne. Medzi tie notárstva, ktorým vyslovil osobitné poďakovanie, patrila aj Notárska komora Slovenskej republiky. V bode programu nazvanom „Okrúhly stôl delegácií“ som podala ústne stručný referát o vývoji legislatívy v našej krajine, ktorý som v rozšírenejšej podobe v písomnej forme odovzdala aj sekretárovi CAEM Dr. Becquému. Písomná správa bude publikovaná v zborníku dokumentov CAEM, ktorý sa zasiela aj delegátom, vždy mesiac pred ďalším zasad-

nutím. Ostatní delegáti, vyzývaní vždy podľa štátu, tiež podali ústne referáty. Viacerí delegáti opätovne odpovedali, že nemajú o čom referovať, čo prezident CAEM komentoval za sa vyjadrením o nedostatočnej pripravenosti. Nie je totiž možné, aby sa v rámci štátu neprijímali zákony, resp. aby „notárstvo za pol roka nič neurobilo“. Ak by to bola pravda, potom je to vážny problém, „ide o problémové notárstvo“ a problém treba riešiť.

V druhej časti s názvom „Stanovisko k prácam podkomisií“ sa predsedovi podkomisie Vzdelávanie Dr. Wolfgangovi Baumannovi z Nemecka oznámilo, že práca nebola schválená na publikovanie a výsledky sa majú použiť len na prednáškovú činnosť, napríklad na seminári, ktorý sa bude konať vo Varšave na budúci rok. V tejto podkomisii pracovala za Notársku komoru Slovenskej republiky ako delegát JUDr. Mičková.

V podkomisii Medzinárodné právo súkromné a Modrá kniha podal informáciu Dr. Heering. Skonštatoval, že o činnosť oboch podkomisií má záujem aj Európska únia, keďže v rámci prvej podkomisie ide o obchodných aktov v Európskej únii a v rámci druhej o tretiu reedíciu, ktorá aktualizuje informácie v oblasti dedičského, rodinného a záväzkového práva, kde už legislatívne úpravy aj v členských štátoch Európskej únie prekonalí závažné zmeny, a napríklad o štátoch, ktoré boli medzičasom prijaté do UINL a na vstup do Európskej únie sa len pripravujú, nie sú žiadne súborné informácie. Keďže ide o medzinárodný právny dokument, neuvádzajú sa ani tam. V podkomisii by preto mali pracovať hlavne reformné štáty. Vyzval najmä delegátov štátov, ktoré ešte nie sú zastúpené v činnosti podkomisie, aby oznámili meno delegáta, ktorý bude v tejto podkomisii pracovať. Bola som oslovená aj ja. V odpovedi som uviedla, že budem Prezídium Notárskej komory Slovenskej republiky tlmočiť odporúčanie a Notárska komora Slovenskej republiky písomne odpovie v čo možno najkratšom čase.

Väčšina štátov, napr. z reformných štátov

aj Česká republika, Poľsko a Maďarsko, zadali spracovanie dotazníkov univerzitným, resp. vedeckým pracovníkom v oblasti práva. Práca delegáta spočíva v tom, že delegát sa musí oboznámiť s obsahom spracovávanej problematiky, konzultuje ju so spracovateľom dotazníkov a ďalej sa k nej vyjadruje v jazyku francúzskom na zasadnutiach podkomisie. Ide však o finančné výdavky, s ktorými treba pre spracovateľa počítať! Práca v podkomisii *Modrá kniha* („*Livre bleu*“) by mala pre Notársku komoru Slovenskej republiky pozitívum v tom, že získame všestranný prehľad o právnych úpravách rozsiahlej právnej problematiky jednak vo vlastnom štáte, ale aj v ďalších štátoch, a to nielen v členských štátoch Európskej únie (porovnanie) zviditeľnenie štátu v medzinárodnom právnom dokumente (prestížny záujem štátu) a ďalšiu inšpiráciu pre vnútroštátne rokovania o náplni práce notárov (rozšírenie pôsobnosti na trhu práce) s argumentáciou obsiahnutou v medzinárodnom právnom dokumente, ktorým nesporne *Modrá kniha* je. Negatívum predstavujú nielen finančné výdavky pre spracovateľa dotazníkov, ale vlastne aj nerealizácia ďalších už uvedených možností. K uvedenej otázke treba zaujať aj písomné stanovisko, ktoré bude treba zaslať Dr. Heeringovi.

Na zasadnutí Prezídia Notárskej komory Slovenskej republiky dňa 10. októbra 2000 v Kremnici bola táto otázka predmetom predbežného rokovania, pričom sa konštatovalo, že zaujatie stanoviska bude možné až po podrobnom preverení všetkých povinností (rozsah práce, predpokladané finančné výdavky), keďže v Notárskej komore Slovenskej republiky sa v budúcom roku počíta s nemalými finančnými výdavkami v spojitosti s novými úlohami, ktorými by mali byť notári poverení.

K práci v podkomisii Notár (sme zastúpení a osobne vypracovávam dotazníky) Dr. Heering konštatoval, že ide o podkomisiu, ktorá je osobitne preferovaná v UINL, keďže obsahom sa týka podstaty notárstva a

poskytuje prehľad o legislatívnych úpravách „o notárovi, o notárstve“ členských štátov. Už teraz je rozhodnuté, že bude aj publikovaná. Predseda podkomisie Dr. Pierre Becqué z Francúzska informoval prítomných delegátov, že predmetom ďalších dvoch dotazníkov, ktoré delegáti dostanú, je deontológia a zodpovednosť notára. O činnosti Európskej notárskej akadémie podala informáciu predsedkyňa Dr. Judith Bókaiová z Maďarska o uskutočnení troch seminárov v Chorvátsku, na Slovensku a v Maďarsku. K uvedeným informáciám sa vyjadril aj Dr. Heering. Skonštatoval, že podľa prezentácie nie je prítomný delegát z Chorvátska a jeho účasť nebola ani ospravedlnená. Kriticky sa vyjadril k tomu, že v Chorvátsku sa uskutočnil seminár CAEM, ale v budúcnosti sa už neuvažuje o tom, aby sa tam takýto seminár usporiadal. Zároveň sa veľmi pozitívne a pochvalne vyjadril k uskutočneným seminárom na Slovensku a v Maďarsku. Maďarským kolegom poďakoval za vydanie samostatnej publikácie s prekladom prednášky Dr. Erica Deckersa a slovenským kolegom za jeho srdečné prijatie na Slovensku a zverejnenie prekladu prednášky pána Caramésa, článku a fotodokumentácie v časopise *ARS NOTARIA*. Zároveň vyslovil svoj osobný názor, že väčšmi sa mu páči forma publikovania seminára u slovenských kolegov. Poďakoval sa aj mne za osobnú aktívnu účasť na seminári. Aj Dr. Bókaiová mi vyslovila pred prítomnými poďakovanie.

Záverom informoval Dr. Heering, že najbližšie zasadnutie CAEM sa bude konať dňa 22. marca 2001 vo Florencii v Taliansku. Dňa 27. októbra 2000 pokračovalo zasadnutie CAEM prácou podkomisii. V podkomisii Notár nám bol odovzdaný dotazník č. 3 pod názvom „Notár a jeho deontológia“ a dotazník č. 4 pod názvom „Zodpovednosť notára“. Odpovede na dotazníky treba zaslať do konca tohto roku. Prerokované boli aj znenia ďalších dvoch dotazníkov č. 5 a 6, ktoré majú byť doručené a vypracované najneskôr do 20. februára 2001 na tému „Ekonomické a

sociálne podmienky notára". Dotazníky sa budú týkať odpovedí napríklad na otázky, aké sú podmienky ďalšieho rozširovania, resp. znižovania notárskeho stavu vzhľadom na populačný rast, koľko pracovníkov má notár v priemere, koľko koncipientov, resp. kandidátov pripadá na jedného notára, na otázky superlegalizačnej pôsobnosti notára, počtu právnych aktov vyhotovovaných notárom, v koľkých prípadoch boli vyhovené disciplinárne dôsledky voči notárom, s akým postihom, aký je počet ďalších konkurenčných subjektov v štáte (napr. advokáti, komerční právnici atď.), aký je čistý zisk notára za rok, aký je režim príspevkov do komory, aký je daňový odvod, sociálne zabezpečenie (napr. existencia kolektívneho sociálneho zabezpečenia), aké sú rozdiely medzi notármi podľa miesta pôsobenia (mesto-vidiek) z hľadiska finančného, aký je obraz mládeže o notároch, na otázky o úlohe notára vo vývoji právnej vedy, vo vývoji legislatívy, aké úlohy prijíma notár v mediálnych prostriedkoch (napr. v diskusných reláciách o morálke, práve a pod.), na otázky o spoločenskej úlohe notára, o jeho význame a záväzkoch atď.

Pätnáste spoločné zasadnutie CAEM a CAUE UINL otvoril prezident UINL Dr. Helmut Fessler, ktorý prvýkrát privítal delegátky Moldavska a informoval prítomných o aktivitách prezidenta za uplynulé obdobie - napr. že v dňoch 2. a 3. mája 2000 osobne intervenoval v Portugalsku za liberalizáciu notárskej profesie a povýšenie ich notárskeho právneho aktu na verejný právny akt u najvyšších štátnych predstaviteľov. V Portoriku, kde pracuje niekoľko komisií na zosúladení anglosaského systému práva a notárstva latinského typu, v Talline (Estónsku), kde prebieha zosúladenie škandinávského systému práva s notárskym latinského typu. Osobitne referoval o zasadnutí Stálej Rady v Kolíne a prijatom uznesení, ako aj o účasti na ďalších akciách. V zmysle programu ďalej referovali, resp. aj nereférovali jednotliví splnomocnenci. Niektorí splnomocnenci odovzdali správu písomne. Písomná správa bu-

de súčasťou vydaného zborníka dokumentov.

Veľmi zaujímavá bola národná správa českých kolegov, ktorú som pripojila k svojej písomnej správe z pracovnej cesty v českom jazyku. Ide o *závažné* novely Občianskeho súdneho poriadku, Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o matrikách, nový zákon o elektronickom podpise a informáciu o Centrálnom informačnom systéme, ktorý bol zriadený pri Notárskej komore Českej republiky. Z národnej správy českých kolegov je zrejmé, že v zosúladení českého práva s právom Európskej únie pokročili oveľa ďalej ako my.

Táto skutočnosť bola veľmi pozitívne hodnotená aj na nasledujúci deň, keď sa začalo 68. zasadnutie Komisie pre záležitosti Európy (ďalej len „CAUE UINL“), ktoré otvoril prezident komisie Dr. Jacques Béhin z Francúzska. V prvej časti bola prerokovaná kontrola uznesenia z Malty, správa o činnosti prezidenta za uplynulé obdobie a v druhej časti prebiehala diskusia na tému „Výkon rozhodnutia a právoplatnosť“ s účasťou pánov Lamberta, Talpisa, Pasqualisa a Challeila. Následne prebiehalo zasadnutie podkomisií a v tretej časti sa zhodnocovali predmety vedeckých prác na témy, ktoré som už spomenula v čísle 2/2000 časopisu ARS NOTARIA.

Osobitne zaujímavá bola ďalšia téma č. 6 Medializácia prostredníctvom notára, v ktorej sa podrobne zaoberajú otázkami kultúrneho a historického hľadiska mediácie vykonávanej notárom, arbitrážou a predchádzaním sporov, postavením notára vo vzťahu k štátu - ako štátneho úradníka a pod. V osobnom rozhovore mi novozvolený (len dva dni vo funkcii) prezident Notárskej komory Francúzska pán Rouzet vyslovil podakovanie za spoluprácu v Inštitúte pre dejiny notárstva v Paríži, odovzdal mi osobitnú publikáciu a pozdrav od prezidenta Inštitútu pána Alaina Moreaua a vyjadril nádej, že prezident Notárskej komory Slovenskej republiky sa opätovne zúčastní na Kongrese francúzskych notárov v Bordeaux v máji

2001, a uznanie a vďaku za to, že Notárska komora Slovenskej republiky od dátumu svojho prijatia zatiaľ nevynechala ani jeden z kongresov francúzskych notárov v najvyššej reprezentácii. Notárska komora Francúzska si veľmi váži prístup našej Notárskej komory a ponúka aj užšiu spoluprácu napríklad formou spolupráce regionálnych komôr. Informovala som o tom, že zatiaľ Notárska komora Slovenskej republiky nemá regionálne členenie, ale v budúcnosti nad tým uvažuje a vyslovila poďakovanie.

Záverom by som chcela poďakovať všetkým členom Notárskej komory Slovenskej republiky za vyslanie a možnosť zúčastniť sa na tomto podujatí aj v situácii, ktorá z finančného hľadiska pre Notársku komoru Slovenskej republiky nebola jednoduchá. Verím však, že pracovná cesta splnila svoj cieľ a prácu Notárskej komory Slovenskej republiky v komisiách hodnotí UINL mimoriadne kladne.

*JUDr. Magdaléna Valušová
notárka u Rimavskej Sobote*

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

V štvrtom štvrtroku 2000 sa životných jubileí dožívajú títo členovia Notárskej komory Slovenskej republiky:

Mgr. Oľga Piskoríková, 60 rokov
Zdenka Béhalová, 50 rokov JUDr. Ján Boško, 50 rokov JUDr. *Zuzana* Matejovová, 50 rokov JUDr. Margita Kakačková, 50 rokov JUDr. Magdaléna Šebeňová, 50 rokov JUDr. Mária Malíková, 50 rokov JUDr. Dušan Mikita, 50 rokov JUDr. Viola Jurášková, 45 rokov JUDr. Ján Hamara, 45 rokov Priska Šterbová, 45 rokov JUDr. Pavol Somján, 45 rokov JUDr. Marta Vasková, 45 rokov JUDr. Erika Lukáčová, 40 rokov JUDr. Iveta Alsterová, 40 rokov

Všetkým srdečne blahoželáme, prajeme im veľa zdravia, úspechov v práci i v osobnom živote.

Prezídium NK SR